

Statsforvalteren i Agder

Forslag til vern av Ramsåsen, Dyråsen og Roa naturreservater i Tvedestrand og Vegårshei kommuner

Foto: Edelløvskog i Ramsåsen. Statsforvalteren i Agder

Agder fylke
Utkast til verneplan for skog
Høringsutgave mars 2026

Innholdsfortegnelse

Høring av verneplaner	3
Innledning	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	4
Hva medfører vernet?	4
Verneforskrift og restriksjonsnivå	5
Generelle kommentarer til bestemmelsene i verneforskriftene	5
Inngrep	5
Planteliv	6
Dyreliv	6
Friluftsliv	6
Motorferdsel	6
Skjøtsels- og forvaltningsplaner	7
Kulturminner	7
Generelle unntaksbestemmelser	7
Forvaltningsmyndighet	7
Økonomisk erstatning	8
Verneprosessen	8
Oppstart av verneprosess	8
Sammendrag av innkomne innspill	8
Statsforvalterens kommentarer til innspillene	9
Områdebeskrivelse	9
Ramsåsen	9
Dyråsen	10
Roa	11
Verneforskrift	12

Høring av verneplaner

Statsforvalteren i Agder sender med dette ut forslag til verneplan for opprettelse av Ramåsen naturreservat og Roa (tidligere Vassendfjellet) naturreservat i Tvedestrand kommune, samt Dyråsen naturreservat i Vegårshei kommune på lokal og sentral høring.

Verneplanen sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Innspill til verneforslaget sendes skriftlig til Statsforvalteren i Agder innen 10.05.2026

Innledning

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per desember 2025 er 5,5 % av all skog, og av dette noe over 4,2 % av den produktive skog i Norge vernet, jf. tall fra Klima- og miljødepartementet. Dette er langt mindre enn andre land i Europa. Forskernes nasjonale anbefaling er at 4,6 % av det produktive skogarealet vernes. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Et av satsingsområdene er at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, «Evaluerings av skogvernet i Norge» (Framstad mfl. 2002). Stortinget har videre satt seg som mål å verne 10 % skogareal. Opptrappingen av skogvernet er en viktig del av Norges bidrag for å stanse tap av biologisk mangfold. Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Regjeringens arbeid med vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer; frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I Stortingsmeldingen blir begge strategiene trukket fram som viktige for det framtidige skogvernet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Arbeidet skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk kompensasjon. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Alle verneforslagene omtalt i denne verneplanen er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra skogeiere.

Naturfaglige registreringer

Naturfaglige kvaliteter og verneverdier i verneforslaget for de tre naturreservater, ble alle kartlagt av Biorehab Klepsland. Roa naturreservat ble kartlagt 31. oktober 2024, Dyråsen naturreservat ble kartlagt 14 november 2024 og Ramsåsen naturreservat ble kartlagt den 18. oktober 2024. I alle naturreservatene er vernekvalitetene knyttet til gammel, rik edelløvskog med lågurt-utforming.

Verneverdier knyttet til rik edelløvskog dominerer alle de tre foreslåtte naturreservatene. I verneforslaget for Ramsåsen naturreservat er de største vernekvalitetene knyttet til gammel og storvokst lågurteskog med forekomster av store og gamle eike- og lindetrær. I det foreslåtte Roa naturreservat er vernekvalitetene også knyttet til gammel, rik edelløvskog med lågurtutforming. De

rikeste delene av dette området har stor treslagsvariasjon med en betydelig andel alm, hassel, lind og spisslønn samt innslag av eik og osp i tresjiktet. Det finnes også mye død ved i ulike dimensjoner og nedbrytningsfaser innenfor verneforslaget, noe som tyder på at skogen har god kontinuitet. Verneverdiene i det foreslåtte Dyråsen naturreservat er knyttet til gammel og storvokst eikeskog med stort mangfold av rødlistearter tilknyttet eik. De rødlistede naturtypene *frisk rik edellauvskog* (NT) og *lågurtedellauvskog* (VU) forekommer i alle tre verneområdene. De tre områdene som er foreslått vernet, er også levested for flere rødlistede og krevende arter av lav og sopp knyttet til gammel, rik edelløvskog.

Felles for alle tre foreslåtte verneområdene, er at de vil fange opp nasjonale mangler i skogvernet knyttet til vern av lavlandsskog på høy bonitet. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet i Agder vil områdene først og fremst bidra til å fange opp rik edelløvskog inkludert alm-lindskog og rik lågurt-eikeskog.

Tabell 1. Navn på området, hvilken kommune det enkelt område ligger i og størrelsen i dekar.

Områdenavn	Kommune	Areal
Dyråsen naturreservat	Vegårshei	268 daa
Ramsåsen naturreservat	Tvedestrand	188 daa
Roa naturreservat	Tvedestrand	252 daa

For nærmere beskrivelse av de foreslåtte verneområder i Tvedestrand og Vegårshei samt hovedinnholdet i den naturfaglige registreringen, viser vi til områdebeskrivelsen på slutten av høringsdokumentet. Statsforvalteren kan sende deg den naturfaglige rapporten i sin helhet, dersom det er ønskelig.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern av skog skal normalt fredes som naturreservat, etter naturmangfoldloven § 37. De foreslåtte verneområder som inngår i denne høringen, vil bevare en bestemt type natur i form av rik edelløvskog av ulike utforminger og med innslag av de trua naturtypene frisk rik edelløvskog og lågurt-edelløvskog. Videre vil områdene som foreslås vernet, ha en viktig funksjon som leveområde for enkelte/flere? krevende og trua arter knyttet til død ved av rikere treslag som alm, lind og eik. Opprettelse av Dyråsen, Ramsåsen og Roa naturreservater, tilfredsstillende etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat.

Hva medfører vernet?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene uforstyrret skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil få konsekvenser for fremtidig bruk og hvilke aktiviteter som kan foregå i området som blir vernet. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking, drenering/grøfting, og andre aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt i et naturreservat. Det samme gjelder motorisert ferdsel. En del tiltak som kunne gjennomføres tidligere, vil nå være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det

gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Verneforskrift og restriksjonsnivå

Statsforvalteren har utarbeidet forslag til verneforskrifter og vernekart for de tre naturreservatene. Forslag til verneforskrift sendes på høring sammen med verneplan/høringsdokument og utkast til vernekart. Nye forhold som blir kjent om de foreslåtte verneområdene og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen, kan føre til at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften og/eller justering av vernekartet etter høringsperioden er gått ut. Det er derfor av stor betydning at både høringsinstansene og skogeierne selv, eller gjennom skogeierforening, kommer med konkrete innspill til den aktuelle verneforskriften og vernekartet som ligger ute til høring. Mulighet for justering av verneforskrift og vernekart blir vurdert opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generelle kommentarer til bestemmelsene i verneforskriftene

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig og konkret oversikt over hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdene, og om de er søknadspliktige eller ikke. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriftene.

Inngrep

Verneforskriftene legger opp til at gjennomføring av tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, deponering av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i et naturreservat. Eksisterende bygninger og veier kan vedlikeholdes opp til den standarden de har på vernetidspunkt, men det legges i utgangspunktet ikke opp til oppgradering og/eller standardheving. I de få tilfellene det åpnes for gjenoppføring av bygninger i naturreservatene, er dette spesifisert i verneforskriften og det forutsettes at gjenoppføring skjer innenfor rammen av den størrelsen og utformingen som bygningen hadde på vernetidspunktet. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbilveier, traktorveier/traktorsleper, kulturminner, dammer, bruer, stier, klopper med mer. Eksempelvis innebærer dette at eksisterende traktorveier og stier kan ryddes og holdes åpne tilsvarende det som var tilstanden ved vernetidspunktet. Utkastet til verneforskrift for Ramsåsen, Dyråsen og Roa naturreservater legger opp til at rydding av nye stier samt merking av nye stier er søknadspliktig.

Gjennom verneprosessen vil Statsforvalteren vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil som regel bli tegnet inn i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål utover uttransport av felt storvilt. Statsforvalteren minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke lenger være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor også som regel bort. Det kan gis unntak i de tilfeller der skogsdrift på bakenforliggende eiendom krever bruk av eksisterende traktor/skogsbilvei.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planteliv

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i naturreservatene som nå foreslås vernet. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før, og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist fra bakken eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell dyre- og fuglelivsfredning i de foreslåtte naturreservatene. Fredningen gjelder også reirplasser og hiområder inkludert beverhytter. Det er imidlertid åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk forutsatt at det foreligger tillatelse fra grunneier.

Friluftsliv

Ferdsl til fots og på ski i verneområdene er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning samt bruk av hest forbudt i de foreslåtte verneområdene, utenom på eksisterende stier og veier. I forslaget for Ramsåsen naturreservat er det en eksisterende traktorvei som går inn i verneområdet, mens det for forslagene for Dyråsen og Roa naturreservater er eksisterende stier.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Hva som regnes for å være et stort arrangement blir vurdert i hvert enkelt tilfelle, ut fra omfanget av påvirkning og risiko for skade og/eller slitasje på verneverdiene. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatet. Ved utforming av slike søknader anbefaler vi at det tas kontakt med forvaltningsmyndigheten før konkret søknad sendes inn for å avklare hva denne må inneholde.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatene. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservater forbudt. Tradisjonelt er flere av verneområdene benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg og hjort), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg og hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt. I rene skogområder med liten fare for at det kan oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, kan brukes for uttransport av felt storvilt dersom det er nødvendig. Slike kjøretøy er definert som ATV med belter eller elgtrekker/jernhest. I noen tilfeller kan det også åpnes for at eksisterende godkjente traktorveier som tegnes inn i vernekartet kan benyttes til kjøring med traktor/ATV for uttransport av felt storvilt. Statsforvalteren presiserer at dette kun gjelder kjøring på avmerket traktorvei og ikke i terrenget ellers. Det vil for eksempel ikke være anledning til å benytte ATV eller traktor for å transportere jegere ut til avsidesliggende jaktposter.

I forbindelse med gjennomføring av nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorvei i Ramsåsen naturreservat, vil det i enkelte tilfeller kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorvei i forbindelse med nødvendig

vedlikehold kan tillates, men da etter godkjent søknad om dispensasjon fra vernereglene. Det samme gjelder i forbindelse med nødvendig motorferdsel ved gjennomføring av vedlikehold på eksisterende bygninger i Roa naturreservat, som er i bruk på vernetidspunkt.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag med tilhørende forskrift gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. I de fleste tilfeller der det gis dispensasjon for motorferdsel etter verneforskriften, må det også søkes om tillatelse til motorferdsel hos kommunen etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsels- og forvaltningsplaner

Verneformålet i de foreslåtte naturreservatene som nå sendes på høring, er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv, og at skogen skal få utvikle seg i retning naturskog gjennom fri utvikling uten inngrep. Det registrerte artsmangfoldet er heller ikke knyttet opp mot kulturbetingete naturtyper, og vi vurderer derfor det totale skjøtselsbehovet til å være relativt lite. Dersom en over tid vurderer at verneverdiene trues, åpner forslag til verneforskrift for at det kan gjennomføres nødvendige skjøtselstiltak for å ivareta verneverdiene, og at det kan gis dispensasjon for uttak og ringbarking av utenlandske treslag og etablerte plantefelt av gran, samt spredning fra disse. Statsforvalteren er ikke kjent med at det er etablerte plantefelt i noen av de forslagene for verneplan som foreligger i denne høringen. I utkast til verneforskrifter åpnes det også for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatene. Statsforvalteren vil vurdere behovet for utarbeidelse av forvaltningsplan etter at verneprosessen er gjennomført.

Kulturminner

Det finnes ofte kulturminner innenfor foreslåtte verneområder. Dette kan for eksempel være gravhauger, gamle hustuffer, ruiner mm. Etter søknad vil man imidlertid kunne få tillatelse til å sette i stand/reparere, vedlikeholde og skjøtte slike kulturminner. Det er Agder fylkeskommune, Kulturhistorisk museum og Riksantikvaren som er myndighet for automatisk fredete, vedtaksfredete eller på andre måter fredete kulturminner etter kulturminneloven. Vi minner derfor om at istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner også er søknadspliktig etter kulturminneloven i tillegg til verneforskriften for det enkelte naturreservat.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Statsforvalteren påpeker at «vesentlige samfunnsinteresser» forstås som tiltak av nasjonal betydning. Statsforvalteren presiserer at det først og fremst er tiltak som ikke er vurdert konkret i løpet av verneprosessen, som skal behandles etter denne dispensasjonsbestemmelsen. Det skal derfor også svært mye til for at det skal kunne gis dispensasjon til gjennomføring av nye tiltak.

Forvaltningsmyndighet

Statsforvalteren har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår nå en prosess hvor kommunene blir tilbudt å få forvaltningsmyndighet for verneområder innen kommunens grenser. Statsforvalteren ber derfor om at Tvedestrand og Vegårshei kommuner, i sitt høringssvar, eller på annen måte, gir en skriftlig tilbakemelding på om de ønsker å få forvaltningsansvaret for Ramsåsen og Roa naturreservater i Tvedestrand kommune og Dyråsen naturreservat i Vegårshei kommune som nå er på høring. Vi bemerker i denne sammenheng, at dersom kommunene takker ja til dette området, innebærer det at de også vil overta

forvaltningsansvaret for de andre mindre naturreservatene i kommunen som ikke allerede har lokal forvaltningsordning. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for Ramsåsen, Dyråsen og Roa naturreservater blir endelig bestemt av Miljødirektoratet kort tid etter at vernevedtaket er fattet.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere til eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern av skog innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte skogeierne. De foreslåtte verneområdene er taksert. Ramsåsen naturreservat ble taksert den 16.09.2025, Dyråsen naturreservat ble taksert 3.11.2025 og Roa naturreservat ble taksert 15.09.2025. Signerte avtaler om erstatning må være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av områdene. Når erstatningssum er avtalt, vil denne normalt bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Oppstart av verneprosess

Statsforvalteren i Agder meldte oppstart av verneprosess for Ramsåsen, Dyråsen og Roa naturreservater den 9.07.2025. Oppstartsmeldingen ble sendt ut til skogeierne og øvrige berørte parter; deriblant Tvedestrand kommune, Vegårshei kommune, Agder fylkeskommune, Glitre Nett AS samt andre aktuelle lokale lag og foreninger. Høringen ble også sendt til berørte regionale etater og interesseforeninger. Melding om oppstart av verneplanarbeid ble annonsert i Agderposten, Aust-Agder Blad og Tvedestrandsposten.

Det kom samlet inn fem innspill til oppstartsmeldingen. Statsforvalteren bemerker at ingen av kommunene eller Agder fylkeskommune har uttalt seg til oppstartsmeldingen. En sammenfatning av hovedinnholdet i innspillene og Statsforvalterens vurdering av innspillene følger nedenfor.

Sammendrag av innkomne innspill

Norges Jeger og fiskerforbund - Aust-Agder støtter frivillig vern av de foreslåtte verneområdene og mener at ordningen er en god måte, både for å ta vare på verdifulle naturtyper, sam samtidig som grunneiere sine interesser også blir ivaretatt. NJFF Aust-Agder ønsker at det i det videre arbeidet med verneforskriftene blir lagt til rette for fortsatt allmenn tilgang til områdene og for naturvennlig friluftsliv, jakt og fiske, der et er forenlig med verneformålet. Videre ber de om at felt storvilt bør kunne tas ut med motorisert kjøretøy.

Statnett SF har i sitt innspill til oppstartsmeldingen pekt på at verneforslaget for Roa (tidligere Vassendfjellet) og Ramsåsen naturreservater ikke berører Statnett sine anlegg eller planer. De har derfor ingen bemerkninger til et vern med avgrensning som foreslått i oppstartsmeldingen. De har ikke nevnt Dyråsen naturreservat i teksten, men i overskriften er området nevnt.

Glitre Nett AS opplyser i sitt innspill til oppstartsmeldingen at de ikke har anlegg i disse områdene og dermed er det ingen konflikter med vernet.

Norges vassdrag- og energidirektorat har sett igjennom verneforslagene for de foreslåtte verneområdene og kjenner ikke til noen energi- og vassdragsinteresser innenfor de foreslåtte verneområdene. Videre ber de Glitre Nett AS om å uttale seg.

Knut All (grunneier) kommentere på verneforskriften og grensen for Roa naturreservat at det i flere år har vært ryddet og merket gamle stier, ferdselsårer og hustufter i området. Noen av disse ligger innenfor det foreslåtte verneområdet Roa naturreservat. Det er ønskelig å disse ivaretas i verneforskriften gjennom §7 punkt a, at også gamle stier, ferdselsårer og hustufter og markere disse på kartet. Videre at grensen ligger minst 10 meter fra Storelva for å sikre tilgjengelighet med maskiner langs elva dersom dette skulle være nødvendig.

Statsforvalterens kommentarer til innspillene

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Statnett SF og Glitre Nett AS har uttalt at de ikke har noen merknader til verneforslaget for opprettelsen av de foreslåtte naturreservater. Statsforvalteren mener derfor at det ikke er nødvendig å kommentere disse innspillene noe nærmere.

Norges Jeger og fiskerforbund - Aust-Agder ber om at området bør kunne benyttes til jakt også etter et vern, og at felt storvilt må kunne fraktes ut ved bruk av motorisert kjøretøy. Verneforskriftene for alle tre naturreservater legger ikke noen nye begrensninger på jakt og fiske, og slike aktiviteter kan foregå som før. Felt storvilt, elg og hjort, vil også kunne transporteres ut fra naturreservatet ved bruk av motorisert kjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget. Det kan benyttes elgtrekker, jernhest eller ATV med belter til dette formålet.

Knut All ønsket at det var 10 meter mellom Storelva og grensen på verneområdet Roa. Dette har Statsforvalteren endret i kartet. Videre var det spørsmål til om ivaretagelse av kulturminner, som hustufter, gamle ferdselsårer og stier. Slik Statsforvalteren forstår det, etter å ha snakket med en jurist i Miljødirektoratet, så vil §7 punkt a ivareta kulturminner. Videre vil § 4 *Generelle unntak fra vernebestemmelsene*, punkt d. *vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet*, ivareta vedlikeholdet av stier og andre anlegg. Dette omfatter også gamle ferdselsveier.

Områdebeskrivelse

I det foreslåtte Roa naturreservat er vernekvalitetene også knyttet til gammel, rik edelløvskog med lågurtutforming. De rikeste delene av dette området har stor treslagsvariasjon med en betydelig andel alm, hassel, lind og spisslønn samt innslag av eik og osp i tresjiktet. Det finnes også mye død ved i ulike dimensjoner og nedbrytningsfaser innenfor verneforslaget, noe som tyder på at skogen har god kontinuitet.

Ramsåsen

Verneforslaget for Ramsåsen naturreservat ligger i sin helhet innenfor boreonemoral vegetasjonssone og i klart oseanisk vegetasjonsseksjon. Verneforslaget ligger om lag fire km vest for Nes Verk og rett i nærheten til Rosstøl naturreservat i Tvedestrand kommune. Verneforslaget omfatter en østvendt side av Ramsåsen i et småkupert åslandskap og inneholder storvokst lågurteikeskog med forekomster av store og gamle eike- og lindetrær, samt spisslønn, alm, ask og barlind. Skogen i området er i eldre hogstklasser (i hovedsak hogstklasse 5), og utelukkende skog på høy bonitet. Området er lite, men dominert av rike skogtyper og med variert treslagssammensetning. Det er registrert tre rødlista naturtyper, lågurtedelløvskog (VU), dominert av eik, frisk rik edelløvskog

(NT) med varierende treslagssammensetning, og mindre lommer med lågurt furuskog (VU) som utgjør over halvparten av verneforslaget.

I de sørvendte skråninger innenfor området finnes det både fattig og rik eikeskog, mens de nordvendte skråninger har noe innslag av barskog og ulike typer blandingsskog. Det er god variasjon i treslagssammensetning med furu, lind, eik, spisslønn, alm, ask og barlind. Den nordlige delen av tilbudsområdet er lite påvirket av hogst og det er registrert flere partier med høy tetthet av store, gamle trær, hule trær og død ved i ulike nedbrytningsstadier. Det er innslag av gamle og grove eik, der enkelte er svært gamle og hule. Det er også registrert enkelte gamle og hule lindetrær. Det ble registrert syv rødlista arter sopp og lav, fem knyttet til gammel eikeskog, og en til gammel furuskog.

Av rødlistearter er det registrert både lav, sopp og karplanter; alm (EN), ask (EN), barlind (VU) og lind (NT) innenfor det verneområdet. I tillegg er det registrert fire sopp-arter; eikeildkjuke (NT), furustokkjuke (NT), eikedynkjuke (VU) og ruteskorpe (NT). Videre er det registrert lav knyttet til edelløvsog; kastanjelundlav (NT) og almelav (NT) og furuskog; furuskjell (NT) spredt i verneforslaget.

Ramsåsen vurderes å være regionalt verneverdig. Området vil kunne bidra til å dekke inn generelle mangler i skogvernet nasjonalt knyttet til vern av skog på høy bonitet i lavlandet. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet i Agder, vil området bidra med vern av rik edellauvskog med eike- lindeskogutforming der mesteparten av skogen inngår i de rødlista naturtypene frisk rik edellauvskog (NT) og lågurtedellauvskog (VU).

Dyråsen

Verneforslaget for Dyråsen naturreservat ligger i sin helhet innenfor boreonemoral vegetasjonssone og i klart oseanisk vegetasjonsseksjon. Verneforslaget ligger om lag to km øst for Ubergsmoen i Vegårshei kommune. Skogen i området er i eldre hogstklasser (i hovedsak hogstklasse 5), og utelukkende skog på høy bonitet. Verneforslaget ligger i et små kupert landskap og omfatter hovedsakelig skråningene av Dyråsen, med unntak av et platå i midten med yngre hogstflate.

Skogen har stort innslag av eikeskog med noe furu, gran og blandingsskog. Det er høy tetthet av dødved, flekkvis store trær og flere rødliste arter i skråningene både de sørvendte og i nordvendte. Det er funnet seks forskjellige rødlistede arter på eik i området, samt en lengre liste livskraftige indikatorarter som oksetungesopp, eikeskinn og svovelkjuke. De forskjellige rødlisteartene er kastanjelav (NT), Eikegrenkjuke (NT), Eikeildkjuke (NT), blomsterstry (VU) og ruteskorpe (NT). Av rødlistede naturtyper er det omtrent 110 dekar lågurtedelløvsog (VU) dominert av eik og 5 dekar frisk, rik edelløvsog (NT) med blant annet eik, lind og spisslønn. Flere steder er det innslag av gamle furutrær, men det er nokså lite dødved av furu i området. Det ble funnet to rødlistede arter på furu: druelav (NT) på en kelostubbe og furustokkjuke (NT) på en gammel, levende furu. Det ble også registrert furuskjell (NT), på en eikelåg.

Dyråsen vurderes å være regionalt verneverdig. Området vil kunne bidra til å dekke inn generelle mangler i skogvernet nasjonalt knyttet til vern av skog på høy bonitet i lavlandet. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet i Agder, vil området bidra med vern av rik edellauvskog of lavlands blandingsskog med eike- og blandingskogutforming der store deler av skogen inngår i de rødlista naturtypene frisk rik edellauvskog (NT) og lågurtedellauvskog (VU).

Roa

Verneforslaget for Roa naturreservat ligger i sin helhet innenfor boreonemoral vegetasjonssone og i klart oseanisk vegetasjonsseksjon. Verneforslaget ligger om lag to km nord for Nes Verk i Tvedestrand kommune. Verneforslaget omfatter en sørøstvendt lise med høgt kalkinnhold og rik edelløvskog i skråningene og fattigere/skrinnere på toppen med furu og eikedominans og noe omkringliggende skog. Lisidene er dominert av edelløvtrær, som eik, lind, ask, alm, spisslønn og hassel, men med et innslag av furu og gran i spesielt de vestlige deler av området. I de lavereliggende områdene fx. ned mot elva er det god kontinuitet i dødved og det er mye dødved i store og mindre dimensjoner, samt i alle nedbrytningsfaser. Store trær av ulike treslag opptre særlig konsentrert i nedre deler av den sør- og sørøstvendte skråninga av Vassendfjellet.

Av rødlista naturtyper er det ca. 71 daa lågurtedellauvskog (VU), 16 daa frisk, rik edellauvskog (NT) og 6 daa rik svartorsumpskog (VU). Det er også potensial for lommer av kalkedellauvskog (EN) i de rike og sørvendte skråningene. Av rødlistearter ble det funnet osperekkekjuke (VU) på en stor ospelåg, mens eikeildkjuke (NT) og kastenjelundlav (NT) ble funnet på eik. I et fuktig søkk nord i området var det noe høyere kontinuitet i dødved av gran, hvor det ble funnet svartsoneskjuke (NT).

Roa vurderes å være regionalt verneverdig. Området vil kunne bidra til å dekke inn generelle mangler i skogvernet nasjonalt knyttet til vern av skog på høy bonitet i lavlandet. Av de fylkesspesifikke manglene i skogvernet i Agder, vil området bidra med vern av rik edellauvskog der store deler av skogen inngår i de rødlista naturtypene frisk rik edellauvskog (NT) og lågurtedellauvskog (VU).

Verneforskrift

Forskrift om vern av Roa naturreservat, Tvedestrand kommune, Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur i form av gammel rik edelløvskog med innslag av eik, lind, ask, alm, spisslønn og hassel. Området inneholder mye dødved i ulike dimensjoner og nedbrydningsfaser.
- b. inneholder truet, sjelden eller sårbar natur i form av frisk rik edelløvskog, lågurtedelløvskog og svatorsumpskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Tvedestrand kommune: 43/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på 251 daa. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. beiting
- f. utsetting av saltsteiner

- g. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- h. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende stier.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt aforvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- c. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, og § 7 bokstav a, b og g
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- f. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d
- g. uttak og ringbarking av utenlandske treslag og etablerte plantefelt av gran, samt spredning fra disse
- h. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

XX er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forskrift om vern av Ramsåsen naturreservat, Tvedestrand kommune, Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- c. representerer en bestemt type natur i form av gammel rik edelløvskog med innslag av store og gamle eik- og lindetrær, samt død ved i ulike nedbrytningsstadier.
- d. inneholder truet, sjelden eller sårbar natur i form av frisk rik edelløvskog og lågurtedelløvskog.
- e. har særskilt betydning for biologisk mangfold tilknyttet eik, slik som ruteskorpe, eikedynkjuke og eikeklubbe.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Tvedestrand kommune: 42/1, 42/2 og 42/4.

Naturreservatet dekker et totalareal på 118 daa. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- f. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- g. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- h. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrelegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- i. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- j. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- i. sanking av bær og matsopp
- j. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- k. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- l. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- m. beiting
- n. utsetting av saltsteiner
- o. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- p. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- c. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- d. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende traktorvei..

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- d. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- e. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på traktorvei avmerket på vernekartet.
- f. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- i. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- j. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- k. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- l. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, og § 7 bokstav a, b og g
- m. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- n. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d
- o. uttak og ringbarking av utenlandske treslag og etablerte plantefelt av gran, samt spredning fra disse
- p. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

XXX er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Forskrift om vern av Dyråsen naturreservat, Vegårshei kommune, Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- f. representerer en bestemt type natur i form av gammel rik edelløvskog med innslag av store og gamle eiketrær.
- g. inneholder truet, sjelden eller sårbar natur i form av frisk rik edelløvskog og lågurtedelløvskog.
- h. har særskilt betydning for biologisk mangfold i form av rødlistearter tilknyttet eik, slik som blomsterstry (*Usnea florida*).

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vegårshei kommune: 48/11.

Naturreservatet dekker et totalareal på 260 daa. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- k. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- l. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- m. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- n. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

- o. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- q. sanking av bær og matsopp
- r. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- s. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- t. vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, stier og andre anlegg og innretninger i henhold til standard på vernetidspunktet
- u. beiting
- v. utsetting av saltsteiner
- w. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- x. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- e. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- f. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom eksisterende sti.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- g. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- h. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- i. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- q. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- r. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- s. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b

- t. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d, og § 7 bokstav a, b og g
- u. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- v. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d
- w. uttak og ringbarking av utenlandske treslag og etablerte plantefelt av gran, samt spredning fra disse
- x. øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

XX er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.